

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-237/2001
Бања Лука, 28.03.2002. године**

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Бајић Петра, као председника вијећа, Бајагић Здравка, Лукић Драгослава, Нинић Јанка и Мрша Смиљане, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Кесер Луке сина Теодора из Појезне, против туженог Кесер Драге сина Теодора из Појезне, кога заступа пуномоћник Микач Славко, адвокат из Дервенте, ради утврђења права служности пута, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Добоју Гж-144/01 од 30.4.2001. године, на сједници одржаној 28.03.2001. године донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија се уважава, укидају се обје нижестепене пресуде и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Дервенти П-412/96 од 19.11.2000. године утврђено је постојање стварне служности колског пролаза којим се служио тужаоц у корист своје некретнине означене као к.ч. 2090, уписане у п.л.бр. 167 к.о. Појезна, на терет некретнина туженог означених као к. 2092 и 2092, уписане у п.л.бр. 166 к.о. Појезна и то у опсегу који је ближе наведен у изреци пресуде и тужени обавезан да тужитељу изда подобну исправу за упис овог права у земљишним књигама, јер би се у противном упис овог права извршио на основу пресуде, те да тужаоцу накнади трошкове поступка у износу од 414,00 КМ, док се вишак тужбеног захтјева одбио, а и одбацио тужбени захтјев у дијелу којим је тужаоц тражио да се наложи Републичкој управи за катастар, геодетске и имовинско-правне послове –Пословна јединица Дервента да на основу ове пресуде изврши упис утврђеног права у корист тужаоца.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју жалба туженог се одбила и првостепена пресуда у досуђујућем дијелу потврдила.

Благовремено изјављеном ревизијом тужени побија другостепену пресуду због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се нижестепене пресуде укину и “мериторно одлучи у овој правној ствари”.

Одговор на ревизију није поднесен, нити се о поднесеној ревизији изјаско Републички јавни тужилац.

Ревизија је основана.

У овој парници тужаоц тражи да се у односу на туженог утврди постојање стварне служности колског пролаза којим се служио тужаоц у корист своје некретнине на терет некретнина туженог.

У овом поступку је спорно да ли је тужаоц стекао спорну служност одржајем, што је тужаоц тврдио, а тужени порицао.

Позивајући се на резултате расправе нижестепени судови су заузели становиште да су се у конкретном случају оствариле све претпоставке за заснивање спорне стварне служности одржајем у смислу члана 54. Закона о основним својинско-правним односима (даље: ЗОСП) и судили тако што су утврдили постојање стварне служности колског пролаза којим се служио

тужиоц у корист своје некретнине означене као к.ч. 2090 уписане у п.л.бр. 167 к.о. Појезна на терет некретнина туженог означених као к.ч. 2091 и 2092, уписаним у п.л.бр. 166 к.о. Појезна.

За заснивање права стварне служности одржајем прописане су чланом 54. ЗОСПО позитивне и негативне претпоставке, и то:

- а) фактичко остваривање служности;
- б) протек одређеног времена (непрекидан посјед права стварне служности од 20 година);
- ц) непротивљење власника послужног добра;
- д) истинитост стјецања посједа права стварне служности тј. да није стечена злоупотребом повјерења власника или посједника послужног добра, силом, пријеваром, или служност уступљена до опозива.

У поступку, а сада и у ревизији, тужени је оспоравао тужбени захтјев приговором да се непрекидно противио пролажењем преко његових некретнина од стране тужиоца у разним облицима односно да није био сагласан са остварењем спорне служности колског пролаза преко његових некретнина. Овом приговору нижестепени судови нису дали никакав значај иако су и чињенични наводи из тужбе указивали да се тужени заиста противио да тужиоц извршава садржај спорног права стварне служности и то на разне начине (заоравао и сужавао спорну путну везу, стављао одређене препреке на пут и вербално му оспоравао право да се користи том путном везом).

Према томе основаност тужбеног захтјева зависила је од истинитог утврђења одлучне чињенице да ли се тужени противио фактичком вршењу служности од стране тужиоца. Док се ова чињеница не утврди не може се са сигурношћу судити да ли су се оствариле све прописане претпоставке за стицање права спорне стварне служности. Нижестепени судови ово очигледно нису имали у виду. Због тога се на може испитати законитост изрека пресуда нижестепених судова, у досуђујућем дијелу, а то представља битну повреду одредаба парничног поступка означену у члану 354. став 2. тачка 13. Закона о парничном поступку, на коју ревизија основано указује, што чини довољан разлог да се пресуде у односном дијелу укину примјеном члана 394. став 1. ЗПП, те предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

У наставку поступка првостепени суд ће отклонити недостатке на које је указао овај суд, а уз то имати у виду да се власник послужног добра не може обавезивати, када је у питању основ стицања права служности оригинаран (овдје одржај), да изда табуларну исправу, као у случају деривативног стицања, већ се укњижба права служности врши на темељу правоснажне пресуде.

Предсједник вијећа
Бајић Петар

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Братић Душанка